

**EFFECTS OF COMPUTER-BASED VISUAL MATERIALS USING TO THE SUCCESS IN
TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE**

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE BİLGİSAYAR DESTEKLİ GÖRSEL
MATERYALLERİNİN KULLANILMASININ BAŞARIYA ETKİSİ¹**

Esin YAĞMUR ŞAHİN² & Fatih KANA³ & Mohd Minhaj KAHN⁴

ABSTRACT

Aim of the this study to investigate of foreign students who learn Turkish as a foreign language "Repetition" issues related to the teaching of the effect of computer assisted instruction. Under investigation the researcher are made an experimental study with Turkish learned 20 students on a week-long located in a province in western Turkey. The data were analyzed by the Mann-Whitney U test. The findings of the research study computer-aided teaching were concluded to be effective in teaching Turkish as a Foreign Language. According to the results of the research, it is thought that taking computer training for teachers who teach Turkish as a foreign language contributes student's success in Turkish langauges learning.

Key Words: Teaching Turkish as a foreign language, computer based teaching, constructivism, skill.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin "Kaçıncı" konusunun öğretimiyle ilgili bilgisayar destekli öğretimin etkisini araştırmaktır. Araştırma kapsamında Türkiye'nin batısında yer alan bir ilde Türkçe öğrenen 20 öğrenci üzerinde bir hafta süren deneysel bir araştırma yapılmıştır. Araştırma verileri Mann-Whitney U testiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları incelendiğinde bilgisayar destekli öğretimin Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre Yabancı Dil Olarak Türkçe öğreten öğretim elamanlarının bu konuda iyi derecede bilgisayar eğitimi almaları öğrencilerin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmelerine büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, bilgisayar destekli öğretim, yapılandırmacılık, beceri.

¹ Bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi tarafından düzenlenen "1. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu'nda" sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü. esinsahin25@gmail.com

³ Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü. fatihkana@gmail.com

⁴ Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

1. GİRİŞ

Dünyada teknolojinin hızla ilerlemesiyle beraber bu ilerlemenin yansımasıyla eğitimde teknoloji kullanımı son yıllarda Türkiye’de ve bütün dünyada hızla artmaktadır. Teknolojinin gelişimiyle beraber bütün dünyada dil öğretimi, dil öğretirken kültür ve beceri aktarımı önem kazanmıştır. Geleneksel öğretimin dezavantajlarını ortadan kaldırmak isteyen ülkeler ciddi maliyetler ve alt yapı gerektirmesine rağmen yeni yetişen nüfusun daha nitelikli ve rekabetçi olabilmeleri için eğitim teknolojilerine yatırım yapmaktadırlar. Eğitim teknolojisi sayesinde özellikle bilgisayar ve internet; öğretimin bireyselleştirilmesine, zaman kaybına, kendi hızlarında, kalıcı ve eğlenceli öğrenmeye katkıda bulunmaktadır (Zaki Abouelnasr, 2007). Bireyler, akıllı telefon ve internet sayesinde bilgiye her yerden erişme fırsatı yakalamaktadırlar.

Gelişen teknolojinin eğitim-öğretim ortamlarına yansıması; derslik, ders araç-gereçleri, materyaller ve öğretim programlarını etkilemiş, birçok ülkede bilgisayar teknolojilerinin öğretim programlarıyla bütünleşmesini beraberinde getirmiştir (Plomp, Anderson ve Kontogiannopoulou-Polydorides, 1996). Eğitim teknolojilerindeki bu değişim öğretmenleri, öğrencileri, eğitim yöneticilerini ve velileri de etkilemektedir. Eğitim teknolojilerinin “Nasıl etkin kullanılacağı?” konusu araştırmacıların ilgi odağını oluşturmaktadır. Teknolojilerin geliştirilmesi kadar, onların ne kadar, nasıl kullanıldığı da önemlidir. Birçok araştırmacı etkin kullanılan öğretim teknolojilerinin eğitim sistemini etkilediğini ifade etmektedir (Jonassen ve Reeves, 1996; Means, 1994). Özellikle bilgisayarların okullarda etkin kullanılabilmesi için yazılım donanım seçimini de gündeme getirmektedir. Okulların fiziki ortamlarının bu teknolojilere göre düzenlenmesinin yanında öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri gibi zorlukların da aşılması gereklidir (Collins,1990). Bu zorlukları aşmak sanıldığı kadar kolay olmamaktadır. Çoğu ülkede bilgisayarların eğitimde etkin bir şekilde kullanılabilmesi için uzun yıllara ihtiyaç vardır (Plomp, Anderson ve Kontogiannopoulou-Polydorides, 1996). Örneğin bilim ve teknoloji alanında çok gelişmiş ülkelere bile ışık tutacak seviyede olan ve okullarda verimliliği artırabilmek için büyük oranlarda teknoloji alımı yapan (Zehr, 1997, 1998) Amerika’da bile öğretmenlerin büyük bir bölümünün teknolojiyi etkin bir şekilde kullanamadıkları ortaya çıkmıştır (Office of Technology Assessment, 1995). Bunun nedeni olarak da okullarda teknolojik alt yapının sağlanmasına rağmen öğretmenlerin bu teknolojileri nasıl kullanacakları ve ders öğretim programlarıyla nasıl uyumlu hale getirebilecekleriyle ilgili yetersizlikleri gösterilmektedir (OTA, 1995; Sheingold ve Hadley, 1990). Çünkü öğretmenlerin öğretimde bilgisayar kullanımıyla ilgili istekleri, bilgi ve tecrübeleri başarıya ulaşmada anahtar rol oynamaktadır (Andris, 1995; MacArthur ve Malouf, 1991; Marcinkiewicz, 1993; Moursund, 1979).

Türkiye’de özellikle son yıllarda gelişmiş ülkelerle rekabet edecek derecede okullarda bilgisayar, tablet, akıllı tahta kullanımıyla ilgili çalışmalar başlatılmıştır. Bu gelişmeler Türkiye için oldukça maliyetli olmasına rağmen en ücra okullara kadar internet erişimi sağlanmış, okulların büyük bir bölümü bilgisayar laboratuvarlarına kavuşmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı öğrencilerin neredeyse tamamına tablet bilgisayar vermiştir. Tüm bu yatırımların gerçek anlamda başarıya ulaşması için öğretim programlarının yeniden şekillendirilmesine

ve öğretmenlerin yeterince eğitilmesine bağlıdır (Collins, 1990). Türkiye'nin dışarıya bakan vizyonu olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde de bilgisayar laboratuvarlarının ve etkileşimli videoların kullanılması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı bilgisayar destekli öğretim materyalleri kullanımının yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki etkisini araştırmaktadır.

2. YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye'nin batısında yer alan bir ilin, Halk Eğitim Merkezinde Türkçe öğrenen yetişkin yabancı uyruklu 11'i deney, 9'u kontrol grubunda olmak üzere toplam 20 öğrenci oluşturmaktadır. Halk eğitim merkezinde eğitim gören bütün öğrenciler araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan yabancı uyruklu öğrencilerin 9'u kız, 11'i erkektir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 8'i anadilleri dışındı iki dil bilirken 12'si anadili dışında sadece bir dil bilmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin hepsi Türkiye'ye eğitim görmek amacıyla geldiklerini belirtmişlerdir.

Araştırmanın Modeli

Deneysel araştırmalar araştırmacı tarafından oluşturulan farkların bağımlı değişkenler üzerindeki etkisini test etmeye yönelik olan çalışmalardır (Büyüköztürk vd., 2013: 195). Deneysel araştırmalarda yapılanları Frankel ve Wallen 2006, akt. Büyüköztürk vd., 2013: 195) "bazı şeyleri dene ve neler olup bittiğini sistematik olarak gözle" fikrinden yola çıkarak açıklamıştır. Araştırmada Halk Eğitim Merkezi'nde Türkçe öğrenen A1 seviyesi Türkçe dil yeterliğine sahip olan yabancı uyruklu öğrenciler deney ve kontrol gruplarına ayrılarak ve bir haftalık "Kaçınıcı?" konusuyla ilgili eğitim almışlardır. Deney ve kontrol gruplarında deneklerin seçiminde seçkisiz atama yöntemi uygulanmıştır. Deney grubunda konu, bilgisayar destekli görseller materyaller yardımıyla, kontrol grubunda ise geleneksel öğretmen merkezli öğretim yöntemi kullanılarak anlatılmıştır.

Veri Analizi

Ortalamaları karşılaştırılacak olan iki grubun veri sayısının az olması, veri dağılımındaki naormallikler nedeniyle testin koşullarınının sağlanamaması gibi nedenlerden dolayı ilişkisiz örneklem için t-testinin yapılamadığı durumlarda t-testinin alternatifi olarak sayılabilecek olana parametrik olmayan bir karşılaştırma testi olan Mann Whitney U testi kullanılabilir (Can, 2014: 126). Bu araştırmada gruptaki öğrencilerin azlığı nedeniyle Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin ortalamalarını karşılaştırmak amacıyla parametrik olmayan bir karşılaştırma testi olan Mann-Whitney U testi ile kontrol ve deney gruplarının ortalamaları karşılaştırılmış, analiz edilmiştir. Mann-Whitney U testinde veriler, önce bağımsız olarak küçükten büyüğe doğru sıralanır. Veriler, karşılaştıracakları iki gruba ayrılır ve sıra sayılarının ortalamaları hesaplanır.

Araştırma Süreci

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezleri (TÖMER) dışında Halk Eğitim Merkezlerinde de yapılmaktadır. Araştırmaya Halk Eğitim Merkezi'ne Türkçe öğrenmek için başvuran toplam 20 yabancı uyruklu öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerle 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılı bahar döneminde mart ayı içerisinde "kaçıncı" konusunun öğretimiyle ilgili toplamda 10 saat uygulama yapılmıştır. Uygulama süresince kontrol grubunda yer alan öğrencilere, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için kullanılan kitaplar vasıtasıyla öğretim yapılmıştır. Deney grubunda ise bilgisayarda powerpoint sunusu vasıtasıyla örnek kullanımlar oluşturulmuş, boşluk doldurma etkinlikleri yapılmış, etkileşimli video gösterimleri yapılmış, kaçıncı konusuyla ilgili bilgisayarda farklı oyunlar oynatılmıştır. Araştırmanın kaçıncı konusuyla ilgili uygulanan ön test, son test olarak araştırma sonunda da uygulanmıştır. Testin içerisinde on tane kaçıncı ile ilgili çoktan seçmeli test ve on tane de doğru, yanlış testi yer almaktadır.

3. BULGULAR

Araştırmada Halk Eğitim Merkezi'nde yer alan yabancı uyruklu öğrencilerden elde edilen "Kaçıncı" konusuyla ilgili sonuçlar karşılaştırıldığında aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 1

"Kaçıncı" konusuyla ilgili Mann-Whitney U ön test sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kontrol	9	2,23	25	34	0,47
Deney	11	2,87	32		

Kontrol grubunda yer alan 9 yabancı uyruklu öğrenci ve deney grubunda yer alan 11 yabancı uyruklu öğrencinin yer aldığı grupta kontrol grubunda geleneksel öğretmen merkezli öğretim yapılmış, deney grubunda ise bilgisayar destekli öğretim yapılmıştır. Araştırmada yapılan Mann-Whitney U ön-test sonuçlarına göre kontrol ve deney grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U=34$, $p > 0,05$). Bu test sonuçlarına göre kontrol ve deney gruplarının araştırma öncesinde kaçıncı konusuyla ilgili eşit bilgilere sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 2

"Kaçıncı" konusuyla ilgili Mann-Whitney U testi sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kontrol	9	5,11	46	1	0,00
Deney	11	14,99	164		

Kontrol grubunda yer alan 9 yabancı uyruklu öğrenci ve deney grubunda yer alan 11 yabancı uyruklu öğrencinin yer aldığı grupta kontrol grubunda geleneksel öğretmen merkezli öğretim yapılmış, deney grubunda ise bilgisayar destekli öğretim yapılmıştır. Araştırmada yapılan

Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre kontrol ve deney grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($U=1$, $p < 0,05$). Bu test sonuçlarına göre dil öğretiminde bilgisayar destekli görsel materyallerin öğretim üzerinde etkisi olduğu söylenebilir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çağımızda bilgisayar ve internet, eğitim ve öğretimi önemli ölçüde etkilemektedir. Yapılan araştırmalar (Arslan, 2003; Engin, Tösten ve Kaya, 2010; Karadağ, Sağlam ve Baloğlu, 2008; Kutluca ve Ekici, 2010; Şahin ve Akçay, 2011; Uğuz, 2013) bilgisayar destekli eğitimin eğitim alanında önemli katkısını ortaya koymaktadır.

Yapılan araştırma bulguları göz önünde bulundurulduğunda özellikle bir dilin yabancı dil olarak öğretilmesinde görsel materyallerden yararlanılması öğretimi daha anlamlı kılmakta ve öğretim bu yolla hızlandırılmaktadır. Bu yüzden dil öğretimi, dil laboratuvarlarında, modern sınıflarda yapılmalıdır. Öğrencilerin yeni bir dil öğrenirken dezavantajlı konumda oldukları ve öğrendikleri dilin, kültürel birikimi de göz önünde bulundurularak öğretim gerçekleştirilmelidir. Dil öğretiminde yenilikler ve teknolojik buluşlar oldukça önemlidir. Öğretilmek istenen dilin konuşurlarına ait ses ve görüntü üretilmesi dilin etkileşimli bir şekilde öğretilmesini sağlar (Kartal, 2005).

Teknolojinin baş döndürücü bir hızla ilerlemesiyle beraber geleneksel öğretim yöntemlerinin dil öğretiminde tam bir doyum sağlayamadığı görülmektedir (Saraç, 2012: 29). Yapılan araştırmalarda dil öğretimi üzerinde çalışan öğretmenlerin, öğretim elamanlarının ve öğretim üyelerinin bilgisayar kullanımı konusunda aktif olmadıkları görülmektedir (Akpınar ve Aydın, 2009; Ateş, Altunay ve Altun, 2006; Güneyli, Birikim ve Canan, 2009; Odabaşı, 1997; Şahin, 2010). Bu araştırma sonuçları incelendiğinde dil eğitimiyle uğraşan öğretmenlerin ve öğretim üyelerinin çağın hızına ayak uyduramadığı görülmektedir. Dil öğretiminde, yazılımların ve programların gelişmesiyle beraber etkileşimli ve görsel öğelerle süslenmiş materyallerin dil öğrenenleri daha çok teşvik ettiği, dil öğrenenlerin dili anlamlandırma sürecini hızlandırdığı görülmektedir. Ugan (2006: 224) Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın üniversiteler ve dil öğretim merkezleriyle ortaklaşa çalışarak gerekli materyallerin hazırlanmasını ve internet üzerinden Türkçe öğretimine gereken desteğin verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Türkiye'de şu an Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi üzerine çalışmalar yapan ve değişik ülkelere Türkçeyi öğretmek amacıyla öğretmen ve öğretim elemanı gönderen Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının (TİKA), Yunus Emre Enstitüsünün, Milli Eğitim Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün bilgisayar destekli Türkçe öğretim materyallerinin hazırlanması konusunda üniversitelerle işbirliği halinde olup farklı ülkelerdeki Türkçe öğrenmek isteyen bireylerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak etkileşimli videoların hazırlanmasına destek vermeleri gerekir. Kozikoğlu (2013) araştırmasında bilgisiyar kullanımına ilişkin öğretmen ve öğretim elemanlarının istekliliğinin, gerekli donanımına sahip olmalarının ve bu becerileri dil öğretilmesiyle

birleştirmenin dil öğretiminde önemli olduğunu ifade etmektedir. Bu yüzden bilgisayar destekli dil öğretimi konusunda öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının desteklenmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı incelendiğinde Türkçenin ana dil olarak yapılandırmacı eğitim anlayışı çerçevesinde öğretildiği görülecektir (MEB, 2006). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde de yapılandırmacı eğitim anlayışının kullanılması ve bu yaklaşımın öğretim teknolojilerini de içerisine alması önemlidir. Yabancı dil öğrenmek dil bilmeyenler için karmaşık bir süreçtir. Dil öğrenenlerin dili sözel olarak değil, yapılandırarak, gerçek diyaloglarla öğrenmeleri gerekir. Gömleksiz ve Elaldı (2011), yabancı dil öğretiminde video konferansın ve bilgisayar konferansla uzaktan eğitim uygulamalarından yararlanılmasının yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun olduğunu ifade etmektedir. Yabancı dil öğretimiyle ilgili derslerin dil öğrenmek isteyenlere zevk vermesi gerekmektedir. Eğlenceli dersler, öğrenmeye teşviği artırır. Bu yüzden yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin görsel-işitsel-dokunsal becerilerine hitap eden becerilerin aktif olarak kullanıldığı ortamların yaratılması ve buna uygun materyal seçilmesi önemlidir. Dil öğretiminde en önemli materyal ders kitabı olmakla beraber, bu materyalin dışında teknolojik materyallerin kullanılması dil öğretimi olumlu yönde etkileyecektir. Özerol (2013) araştırmasında bilgisayar destekli öğretimin dil öğretimi üzerine etkisini incelemiş ve bilgisayar destekli öğretimle sözcük öğrenen ilköğretim öğrencilerin geleneksel yöntemle öğretime göre daha fazla sözcük öğrendiğini tespit etmiştir. Ayrıca sözcükleri hatırlamada bilgisayar destekli öğretimin etkisinin yadsınamaz olduğunu ifade etmiştir. Temizyürek ve Ünlü (2015) araştırmalarında teorik bilgilerin sınıf dışında etkileşimli videolarla öğretildiği, sınıf içinde sadece tartışmanın yapıldığı 'Flipped Classroom' olarak ifade edilen modelin eğitimde ve dil öğretiminde oldukça başarılı olduğunu ifade etmişlerdir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi Türkiye'nin dışa yansımasıdır. Sonuç olarak yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinde 21. yüzyıl teknolojik gelişmeleri göz önünde bulundurularak, yabancı uyruklu öğrencilerin kelimeleri ve anlamlarını canlandırmalarına yardımcı olabilecek bilgisayar destekli öğretim programları kullanılması gerekmektedir. Bu konuda TÖMER'lerde, diğer yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapılan merkezlerde ve üniversitelerde bu konuda çalışacak öğretim elemanlarına gerekli teknolojik altyapı sağlanmalı ve öğretim elemanları bilgisayar teknolojilerinin etkin kullanımı konusunda eğitilmelidir.

5. KAYNAKÇA

- Abouelnasr, Z. (2007). Yabancı dil olarak Arapça öğretiminde bilgisayar kullanımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Arap Dili Eğitimi Bilim Dalı.
- Akpınar, B. ve Aydın, K. (2009). Çok duyu (multisensory) yabancı dil öğretimi. *Türk Bilim ve Araştırma Vakfı Bilim Dergisi*, 2(1), s. 99-106.
- Andris, M. E. (1995). An examination of computing styles among teachers in elementary

- schools. *Educational Technology Research and Development*. 43(2), p. 15-31.
- Arslan, B. (2003). Bilgisayar destekli eğitime tabi tutulan ortaöğretim öğrencileriyle bu süreçte eğitici olarak rol alan öğretmenlerin BDE'e ilişkin görüşleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology(TOJET)*. 2(4).
- Ateş, A., Altunay, U. ve Altun, E. (2006). Bilgisayar destekli İngilizce öğretiminin lise hazırlık öğrencilerinin İngilizce'ye ve bilgisayara yönelik tutumları üzerindeki etkileri. *Eğitim Fakültesi Araştırma Dergisi*, 2(2), s. 97-112.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Collins, A. (1996). The role of computer technology in restructuring schools. <http://www.edc.org/CCT/ccthome/reports/tr9.html> (15 Ekim 2014)
- Engin, A. O., Tösten, R. ve Kaya, M. D. (2010). Bilgisayar destekli eğitim. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, s. 69-80.
- Gömleksiz, M. N. ve Elaldı, Ş. (2011). Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi. *Turkish Studies*, 6(2), p. 443-454.
- Güneyli, A., Birikim Ö. ve Canan P. Z. (2009). Yabancı dil eğitiminde bilgisayar kullanımı, *EJER*, 34.
- Jonassen, D. ve Reeves, T. (1996). Learning with technology: Using computers as cognitive tools. In D. I-I. Jonassen (Ed.), *Handbook of research on educational communications and technology* (pp. 693-719).
- Karadağ, E., Sağlam, H. ve Baloğlu, N. (2008). Bilgisayar destekli eğitim (BDE): İlköğretim okulu yöneticilerinin tutumlarına ilişkin bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(3). ss. 251-266.
- Kartal, E. (2005). Bilişim-iletişim teknolojileri ve dil öğretim endüstrisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVIII(2), s. 383-393.
- Kozikoğlu, İ. (2013). Yabancı dil öğretiminde bilgisayar kullanımına ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, X(I), s. 373-394.
- Kutluca, T. ve Ekici, G. (2010). Öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutum ve öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 38, s. 177-188.
- Mac Arthur, C. A., ve Malouf, D. B. (1991). Teachers' beliefs, plans and decisions about computer-based instruction. *The Journal of Special Education*, 25(5), 44-72.
- Marcinkiewicz, H. R. (1993). Computers and teachers: Factors influencing computer use in the classroom. *Journal of Research on Computing in Education*. 26(2), 220-237.
- Means, B. (1994). Using technology to advance educational goals. In B. Means (Ed.), *Technology and education reform: The reality behind the promise* (pp. 1-22). San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Moursund, D. (1979). Microcomputers will not solve the computers in education problem. *AEDS Journal*, .11(1), 31-40.
- Odabaşı, F. (1997). Yabancı Dil Eğitiminde Bilgisayar Kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*, 4.

- Office of Technology Assessment. (1988). *Power on! New tools for teaching and learning (Report OTASET-379)*. Washington, DC: OTA.
- Office of Technology Assessment. (1995). *Teachers and technology: Making the connection. (Report OTA-EHR-616)*. Washington, DC: OTA.
- Özerol, M. (2013). Bilgisayar destekli dil öğretimi ve almanca sözcük öğrenmeye etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Alman Dili Anabilim Dalı.
- Plomp, T., Anderson, R. E., ve Kontogiannopoulou Polydorides, G. (1996). *Cross national policies and practices on computers in education*. London: Kluwer Academic Publishers.
- Saraç, H. (2012). Yabancı dil öğretimi sürecinde sanatsal filmler. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 1(4), ss. 27-42
- Sheingold, K., ve Hadley, M. (1990). *Accomplished teachers: Integrating computers into classroom practice*. New York: Bank Street College Education
- Şahin, A. ve Akçay, A. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Turkish Studies*, 6(2), s. 909-918.
- Şahin, Y. (2010). Yabancı dil öğrenen öğrencilerin bilgisayardan yararlanmalarına ilişkin görüşleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 29(2), s. 307-316.
- Temizyürek, F. ve Ünlü N. A. (2015). Dil öğretiminde teknolojinin materyal olarak kullanımına bir örnek: "Flipped classroom". *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), s. 64-72.
- Uğuz, S. (2013). Bilgisayar destekli kavram haritası tekniği yardımıyla öğretim materyali tasarımı. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2).
- Ungan, S. (2006). Avrupa birliğinin dil öğretimine karşı tutumu ve Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 15, 217-225.
- Zehr, M. A. (1997). Teaching the teachers. *Education Week*. 17(11), p. 26-29.
- Zehr, M. A. (1998). The state of the states: Many still haven't dealt with the most difficult policy issues. *Education week*. 18(5), p. 69-96.